

Diplomová práce
Mgr. Petry K e l i c h o v é
předložená k uznání jako práce rigorózní

na téma

Ochrana osobnosti

P o s u d e k o p o n e n t k y

Formální hledisko. Předložená diplomová práce má 107 textu práce (těla práce), plus abstrakt v českém a anglickém jazyce. Kromě toho obsahuje 16 stran dalších, kde je obsah, seznam zdrojů, seznam zkratek, klíčová slova.

Práce je rozdělena do šesti kapitol, jimž předchází úvod a následuje závěr; tyto části jsou dále podrobně členěny. Práce je takto dobře strukturovaná a přehledná.

Seznam literatury je přiměřeně obsáhlý (něco málo přes čtyřicet listinných výstupů, včetně cizojazyčných, a další desítka výstupů elektronických). Zásadní vadou těchto seznamů je naprostá neutříděnost citovaných zdrojů: autorka neřadí ani podle abecedy, ani podle roku vydání, komentáře nacházíme mezi učebnicemi, monografiemi, přehledy judikatury atd. atd. Přiznávám, že jsem se s něčím takovým dosud nesečkala (a práce tohoto typu oponuji déle než dvacet let)! Autorka uvádí rovněž judikaturu jak ESLP, tak českou, a to jednak Ústavního soudu ČR, jednak Nejvyššího soudu ČR, a také dalších českých obecných soudů, a připojuje i tři „zahraniční“ rozhodnutí.

Poznámkový aparát je nadmíru bohatý – obsahuje na čtyři sta položek. Bohužel ne ve všech případech jde o poznámky pod čarou ve vlastním slova smyslu, ale o pouhé odkazy na právní normy, které patří do vlastního textu a uvádějí se v závorce. Nicméně, je zřejmé, že autorka hojně využívá všechny tituly uvedené v seznamu, a velmi dobře pracuje s judikaturou, což je právě v rubrikované tematice *conditio sine qua non*.

Téma. Zvolené téma není nijak nové. Jeho aktuálnost je však dána novou (dnes již jen poměrně novou) právní úpravou, která osobnost člověka vidí v poněkud jiných rozměrech, byť podstata ochrany se pochopitelně nijak nezměnila.

Zvolené téma jistě kladlo na autorku vysoké nároky, jak pokud jde o teoretické znalosti, tak pokud jde o celou rozsáhlou judikatorní rovinu. Základní metody, které autorka využívala, jsou analytická a deduktivní, dílem pak historická a komparační.

Obsah práce. Práce je dobře systematicky uspořádána. V kapitole první jsou připomenuty počátky osobnostních práv již od dob starověkého Říma. Druhá kapitola je věnována pojmovému vymezení a základní struktuře všeobecného osobnostního práva, se zvláštním zřetelem k dílčím osobnostním právům jako chráněným hodnotám. Třetí kapitola obsahuje přehled právní úpravy ochrany osobnosti na našem území. Čtvrtá kapitola představuje jádro práce: zde jsou zkoumány prostředky ochrany osobnostních práv, ale nejen ochrany soukromoprávní, ale i jiné, včetně ústavní stížnosti a stížnosti k ESLP. V páté kapitole se autorka věnuje specifické otázce osobnostní ochrany dané při výkonu svobody projevu, tj. práva na projev, a to vůči ochraně osobnosti druhé osoby. Konečně šestá kapitola obsahuje stručný pohled do francouzské právní úpravy ochrany osobnosti.

V práci jsem narazila na některé body, u nichž bych se ráda stručně zastavila. Předně na str. 17 píše autorka o „svolení“. Svolení chápe jako právní jednání jedné osoby, tj. jako prohlášení. Neklade si otázku, konstatuje. Nicméně, vůbec není jisté, že to skutečně je právní jednání. Nepochybně je třeba, aby byly splněny stejné požadavky, tzv. náležitosti, jaké se obecně na právní jednání kladou. Připomeneme-li ale, že právní jednání je vymezováno jako projev vůle vyvolávající, resp. způsobující právní následky, vyvstává pochybnost: svolení přece žádné právní následky nevyvolává. Svolení představuje jen podmínku či předpoklad oprávněnosti zásahu druhé osoby do osobnostního práva osoby svolivší. Takže se zdá, že svolení buď není právním jednáním, anebo, což nelze vyloučit, je vadné vymezení právního jednání, které se – a nejen u nás – tradičně používá.

Za zásadně teoreticky přínosnou pokládám kapitolu pátou, v níž autorka

analyzuje jednotlivé pojmy rozhodné pro problematiku práva na projev a jeho ochranu vůči právu druhé osoby na ochranu osobnosti, a snaží se řešit otázku vzájemného poměru „mezi ochranou osobnosti a svobodou projevu“ (bohužel takto nepřesně formuluje). Tato otázka by si zasloužila mnohem více prostoru, než kolik poskytuje absolventská práce, neboť jde o něco, s čím se setkává poměrně často nejdén člověk.

Pohled do francouzské právní situace na poli ochrany osobnosti je sice stručný, ale shledávám jej za přínosný: ukazuje, jak jednoduchými právními pravidly lze zajistit i dostatečnou právní ochranu osobnosti člověka, ovšem výhradně za vydatné pomoci soudní praxe.

Negativum práce (kromě již výše uvedeným bodů) spatřuji např. v tom, že v citacích kolektivních děl autorka neuvádí jméno konkrétního autora, což je zejména v komentářích velice důležité. Vada je také v tom, že autorka opisuje celé věty, jednak ze zákona, jednak z jiných autorských prací.

Za nikoli nepodstatnou vadu považuji nedostatečné zkoumání práva na čest a důstojnost, což jsou v současné době profilující hodnoty osobnosti člověka, jimž se judikatura ESLP věnuje s mimořádnou pozorností. Uvítala bych také, pokud by se autorka – vzhledem ke svému pracovnímu zapojení, jež zmiňuje v úvodu – zabývala více procesními problémy, které s tuzemskou soudní praxí souvisejí (např. náklady řízení, placení soudního poplatku).

Za chybu považuji také nikoli zcela korektní výrazy autorky, když tu a tam použije „advokátského“ slangu (výrazy jako „nárok“, „finanční“ zadostiučinění atp.).

Nicméně autorka má velmi dobré vyjadřování, práce je vysloveně čtenářsky přívětivá.

Celkové hodnocení. Autorka předložila všestrannou a zvolené téma takřka vyčerpávající analýzu, byť v dosti stručné verzi. Práce nicméně svědčí o autorčiných velmi dobrých znalostech problematiky ochrany osobnosti, především pokud jde o otázku prostředků ochrany a jejich praktického uplatňování. Bohužel autorka nesděluje mnoho vlastních názorů, hodnocení, či stanovisek výslovně, mnohé jsou však v práci dobře čitelné. Jen v samém závěru čteme jednoznačně kritické stanovisko k délce soudního řízení, v němž

je ochrana osobnosti poskytována.

Předloženou práci hodnotím vysoce kladně, a to počínaje zvoleným tématem, přes velmi dobrou práci s judikaturou, a zpracováním tématu konče. Příznivé hodnocení si práce zaslouží navzdory chybám, které má a které byly připomenuty.

Vzhledem k výše uvedenému mám za to, že předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na práci rigorózní, a proto doporučuji uznání této diplomové práce za práci rigorózní.

V Praze, 5. listopadu 2017

doc. JUDr. Michaela Hendrychová, CSc.
oponentka